

Anssi Veekamo

ANTIKVARIAATIN PERUSTAMINEN

Liiketalouden koulutusohjelma

2010

ANTIKVARIAATIN PERUSTAMINEN

Veekamo, Anssi
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Liiketalouden koulutusohjelma
Syyskuu 2010
Ohjaaja: Huhtinen, Taina
Sivumäärä: 43
Liitteitä: 0

Asiasanat: antikvariaatit, yritysmuodot, marginaalivero, vakuutus

---

Opinnäytetyön aiheena oli yrityksen perustaminen ja kohteena oli antikvariaatin perustaminen. Toimeksiantoa tällä opinnäytteellä ei ollut, joten suunniteltu yritys on fiktiivinen. Tämän opinnäytteen tarkoitus on osoittaa mitä kaikkea alkavan yrittäjän tulisi miettiä yritystä perustaessaan.

Opinnäytteen alussa käydään läpi antikvariaatin historiaa Suomessa ja mihin suuntaan antikvariaattinen kaupankäynti on tulevaisuudessa menossa. Sen jälkeen mietintään tuli, kannattaako yrittäjän pyrkiä ostamaan jo toiminnassa oleva liike vai aloittaako aivan alusta? Opinnäytetyössä tarkasteltiin molempien vaihtoehtojen positiivisia ja negatiivisia puolia. Työssä päädyttiin perustamaan uusi yritys.

Työssä tarkasteltiin suomalaiset yritysmuodot läpi yksitellen ja niistä kerrottiin yritysmuotoon sisältyviä asioita, jotta työn lukija saa hyvän käsityksen suomalaisista yritysmuodoista vaikka itse ei päätyisikään saman muodon valitsemiseen kuin työssä. Yritysmuotojen jälkeen käytiin läpi yrittäjän ilmoittamisvelvoitteita ja sekä yrityksen vakuutuksia. Näiden jälkeen tarkasteltiin yrittäjän kirjanpitovelvollisuuksia sekä antikvariaattialaa koskevaa arvonlisäverotuksen erikoistapausta, marginaaliverotusta.

Yritys esimerkissä perustettiin kuvitteellinen yritys Porin kaupungin keskustan tuntumaan kahden muun antikvariaatin kilpailijaksi. Esimerkissä mietittiin yritysmuotoa, sitä mihin kohtaan kaupunkia liikehuoneisto kannattaisi sijoittaa ja mitä vakuutuksia yrittäjän kannattaa ottaa sekä itselleen että yritykselleen. Tämän lisäksi käytiin myös läpi, miten rahoitusta saadaan sekä minkälainen olisi yrittäjän mahdollinen oma pääoma. Yritykselle on työssä laskettu rahoitusbudjetti sekä kahden vuoden tuloslaskelma. Työssä käytiin myös läpi mainostamiskanavia, mitä yrittäjän kannattaisi hyödyntää yrityksen alkutaipaleella ja miten yrityksen kannattaa jatkossa mainontaa yritystään.

Opinnäyte osoittaa laskelmien mukaan, että Poriin voisi olla mahdollista perustaa vielä yksi antikvariaatti vaikkakin kovin helppoa se ei tulisi olemaan. Toisaalta opinnäytetyötä tehtäessä esiin tuli myös ajatus siitä, että uuden yrittäjän voisi olla myös helpompaa perustaa suoraan verkkokauppa ja jättää ”kivijalkakauppa” väliin.

FOUNDING SECOND-HAND BOOKSHOP

Veekamo, Anssi
Satakunta University of Applied Sciences
Degree Programme in Business and Administration
September 2010
Supervisor: Huhtinen, Taina
Number of pages: 43
Appendices: 0

Key words: Second-hand bookshop, forms of enterprise, marginal tax rate, insurance

---

The purpose of this thesis was to start a company, and the choice was a second-hand bookshop. This thesis is not based on an assignment, so the planned company is fictional. The purpose of this thesis is to show what one should take into account when starting a new company.

At first, the thesis will examine the history of second-hand bookshops in Finland and the future of second-hand trade. After that, the question whether an entrepreneur should try to buy an already existing company or start a new one will be considered. The thesis lists the positive and negative sides of these two options. The option chosen for this thesis was to start a new company.

The thesis will examine the company forms in Finland and try to give the reader a good idea of these forms, even if the reader would not choose the form used in this study. After that, the thesis will look into the compulsory notifications and insurances concerning the company. Then it will examine the entrepreneur's mandatory book-keeping and marginal tax rate concerning second-hand bookshops.

The case is a fictional company near the center of the city of Pori competing with two other second-hand bookshops there. Several questions will be pondered upon, such as where to locate the shop and what insurances the entrepreneur should take for himself and the company. Funding will also be examined as well as how much equity the entrepreneur should have. A financial budget has been made for the company and income statements for two years. Advertising channels will also be considered for the company at the start of its operation and in the future.

Calculations in the thesis will show that there is room for one more second-hand bookshop in Pori, although it would certainly face challenges. It might be just easier to start an internet store, and not start a physical company at all.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	5
2	ANTIKVARIAATTI.....	6
2.1	Antikvariaatin määritelmä	6
2.2	Antikvariaatti historiassa ja tulevaisuudessa	6
3	ANTIKVARIAATIN OSTO/PERUSTAMINEN.....	8
3.1	Antikvariaatin ostamisen hyvät ja huonot puolet	8
3.2	Antikvariaatin perustamisen hyvät ja huonot puolet	9
4	YRITYKSEN PERUSTAMINEN	9
4.1	Liikeidea	9
4.2	Yritysmuodot	10
4.2.1	Yksityinen elinkeinoharjoittaja	10
4.2.2	Osakeyhtiö.....	12
4.2.3	Kommandiittiyhtiö	14
4.2.4	Avoin yhtiö.....	16
4.2.5	Osuuskunta.....	16
4.2.6	Johtopäätökset	18
4.3	Ilmoitusvelvollisuus sekä luvanvaraisuuden tarkistaminen.....	18
4.4	Vakuutukset yritystoiminnassa	21
4.4.1	Yrittäjän vakuutukset	21
4.4.2	Yrityksen vakuutukset.....	23
4.5	Kirjanpidon hoitaminen	24
4.6	Marginaaliverotus	26
5	KÄYTÄNNÖN ESIMERKKI ANTIKVARIAATIN PERUSTAMISESTA.....	27
5.1	Liikeidea	27
5.2	Yritysmuodon valinta	29
5.3	Liikehuoneisto	29
5.4	Vakuutukset	30
5.5	Kirjanpito	30
5.6	Rahoitus	31
5.7	Verotus	32
5.8	Laskelmia.....	32
5.9	Tuotteiden hankkiminen	36
5.10	Mainostaminen.....	38
5.11	Verkkokauppa.....	39
6	YHTEENVETO JA OMAT KOMMENTIT.....	40
	LÄHTEET.....	41

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön tarkoitus on perustaa kuvitteellinen antikvariaatti Porin kaupunkiin. Tämän lisäksi työssä kerrotaan antikvariaattien historiaa ja niiden tulevaisuuden näkymiä. Työni olen rajannut Suomessa toimiviin antikvariaatteihin, eli tilastoinneissa käytetyt esimerkit koskevat ainoastaan Suomessa toimivia liikkeitä.

Työni tulen jakamaan kuuteen eri lukuun. Jaottelu menee seuraavasti.

Kappaleessa 2 tulen kertomaan antikvariaatin määritelmän sekä antikvariaatin historiasta sekä omia ajatuksiani, mitkä liittyvät tulevaisuuteen.

Kappale 3 tulee olemaan mietiskelyä, joka liittyy siihen, että kannattaako yrityksen perustaminen vai kannattaako yrittää ostaa jo valmis toiminnassa oleva yritys. Kappaleessa käy ilmi, että työssä päädytään yrityksen perustamiseen ja ostomahdollisuutta ei tarkastella sen enempää, koska perustettavan yrityksen asiat tiedetään tarkkaan, mm. taloudellinen tila.

Kappaleessa 4 käydään läpi, että mitä tarvitaan yrityksen perustamiseen. Tässä kappaleessa tulen myös valitsemaan esim. yritykseni yritysmuodon sekä sen, mitä vakuutuksia aion yritykselleni ottaa.

Kappale 5 tulee olemaan enemmän perustettavaan yritykseen liittyvää. Tässä kappaleessa valitsen yritykselle sijainnin, pohdin rahoitusta, kerron miten hankin liikkeeseeni tuotteet sekä kerron mitä olen miettinyt yrityksen mainostamiseen. Tässä kappaleessa tulen myös käymään läpi uudelleen yritysmuodon sekä vakuutukset.

Kappale 6 on työn yhteenveto sekä teen muutamia johtopäätöksiä.

Haluan kiittää työni jo tässä vaiheessa Suomen antikvariaattiyhdistystä, sillä yhdistys auttoi minua lähteiden keruussa sekä yhdistyksen sihteeriä Berndt Wikgreniä, joka kertoi omia kokemuksiaan antikvariaattisesta toiminnasta

2 ANTIKVARIAATTI

2.1 Antikvariaatin määritelmä

” Antikvariaatti on liike, joka ostaa asiakkailta, kuolinpesiltä, yhteisöiltä, ynnä muilta hyväkuntoista ja käyttökelpoista tavaraa, ja myy ne eteenpäin. Antikvariaateista käytetään puhekielessä ilmaisua divari (sanasta diverssikauppa eli sekalaisten tavarain kauppa). Yleisesti käytössä on myös vanhahtavalta kuulostava ilmaisu vanhain tavarain kauppa.” (Wikipedia, 2010)

2.2 Antikvariaatti historiassa ja tulevaisuudessa

Suomen ensimmäiset antikvariaatit perustettiin Turkuun ja Helsinkiin ja liikkeet olivat Antiquariska boklagret hos J.C. Frenckell&Son, Åbo (suomeksi Frenckellin Turun liikkeen antikvaarinen kirjavarasto) sekä Antiquariska Bokhandeln (i Helsingfors) (suomeksi (Helsingin) Antikvaarinen Kirjakauppa). Näistä Frenckell&Son toimi vuosina 1844-1862 ja Bokhandel toimi 1863-1907 ajanjaksolla. (Wikgren, J.Strang; Antikvariaateillakin on kohtalonsa, 1999)

Alla olevasta taulukosta näkee Suomessa toimivien antikvariaattien määrän vuodesta 1891 vuoteen 1980 ja Suomen antikvariaattiyhdistyksen jäsenliikkeet. Taulukkoa tutkiessa huomaa, että vuoteen 1918 antikvariaattinen liiketoiminta Suomessa on ollut vielä vähäistä, mutta vuodesta 1918 liikkeitä on perustettu tasaiseen tahtiin. Tahti on ollut taas päinvastainen järjestäytyneiden eli Suomen antikvariaattiyhdistyksen jäsenliikkeiden kohdalla, niille ns. kulta-aika on näyttänyt olevan vuonna 1950, jolloin liikkeitä oli järjestäytynyt 14, kun taas vuonna 1980 liikkeitä on ollut enää jäsenliikkeinä 8 kappaletta. Tästä voi päätellä, että joko jäsenliikkeiden yrittäjät ovat luopuneet liikkeistään tai uudet liikkeenharjoittajat eivät ole enää nähneet tarpeelliseksi liittyä alan yhdistykseen vaan uskovat tulevansa toimeen hyvin itsekseen mikä ei aina ole välttämättä niin hyvä asia.

Vuosi	liikkeitä		Suomen antikv, yhd. jäsenliikkeitä	
1891	n 3	liikettä		
1896-1900	n.3-4	liikettä		
1900- 1910	n. 5	liikettä		
1910-1914	alle 5	liikettä		
1914-1918	n. 2-3	liikettä		
1918-1930	n. 5-12	liikettä nousua 30-luvulle tultaessa		
1930-1940	n.12-16	liikettä		
1940-1950	n. 16-22	liikettä	1950	14
1950-1960	n. 22-15	liikettä	1955	10
1960-1970	n. 14-16	liikettä	1960	7
1970-1973	n. 16-23	liikettä	1970	7
1973-1975	n. 23-18	liikettä	1975	4
1975-1980	n. 18-44	liikettä	1980	8

Taulukko 1. (Wikgren, J.Strang; Antikvariaateillakin on kohtalonsa, 1999)

Tulevaisuus näyttää antikvariaattien kivijalkaliikkeiden (eli liikehuoneistojen) osalta heikohkon oloiselta, sillä 2000-luku on ollut niistä luopumisen aikaa. Monien vanhojen antikvariaattien pitäjät jäävät näillä vuosilla eläkkeelle ja harvoille hyvin toimiville liikkeille löytyy pitäjänsä. (Wikgren, J.Strang; Antikvariaateillakin on kohtalonsa, 1999)

Vaikka kivijalkaliikkeet ovat koko ajan vähenemään päin, niin antikvariaatin pitäjät ja kirjojen kerääjät ovat löytäneet uuden keinon täydentää toistensa tarpeet. Nimittäin internet. Monet liikkeet ovat perustaneet internetiin verkkokauppoja, joista keräilijän on helppo katsoa liikkeen valikoima ja halutessaan tilaillakin kirjoja. Monilla liikkeillä on myös palvelu, että saa halutessaan pyytää antikvariaatin pitäjää ”metsästämään” jotain haluamaansa kirjaa (tosin tämä toimii myös samoin, kun käyt liikkeessä pyytämässä) ja he ilmoittelevat sinulle kirjan löytymisestä ja hinnasta.

Ja kirjakauppa on yleisimpien uutislehtien mukaan saamassa nyt varteen otettavan kilpailijan, E-kirjan ja lukulaitteen. Siinä pääasiassa lataat internetistä kirjan kokonaisuudessaan lukulaitteeseen, joka vastaa tietokoneen päätettä. Suomeen on tällä hetkellä rantautunut useampikin lukulaite, mutta niiden hinta verottaa vielä käyttäjiä uskoakseni (lukulaitteen hinta 150-500 €välillä).

Uskon antikvariaattien säilymiseen tulevaisuudessakin, joskin pienemmässä mittakaavassa ja ehkä vain suurimmissa kaupungeissa. Uskon näin, koska uskon ihmisten haluavan kierrellä pienissä liikkeissä, tutkiskelevan hyllyjä ja laareja ja keskustella antikvariaatin pitäjän kanssa kirja-asioista. Tämän lisäksi löytyy aina niitä keräilijöitä, jotka metsästävät tiettyä kirjaa ja ehkä tiettyä painosta vain. Ja ainakin omasta mielestäni antikvariaateissa, menit minne tahansa, on oma hyvä tunnelmansa.

3 ANTIKVARIAATIN OSTO/PERUSTAMINEN

Kuten niin monessa asiassa, niin myös yrityksen pyörittämisestä haaveileva henkilö joutuu miettimään, että haluaako vanhaa vai uutta. Eli tässä yhteydessä tarkoitan sitä, että haluaako henkilö ostaa jo toiminnassa olevan antikvariaatin vai haluaako hän kenties perustaa ihan uudelta pohjalta yrityksen.

3.1 Antikvariaatin ostamisen hyvät ja huonot puolet

Antikvariaatin ostamisen plussia ovat mielestäni mm. se, että saat jo toiminnassa olevan yrityksen sekä yrityksen asiakaskunnan (mikä voi olla laajakin). Saat myös valmiin tuoteiston, jota kaupata sekä säästytt miettimiseltä, että mihin minä sen yrityksen perustaisin?

Ostamisen miinuksia mielestäni voi myös olla se, että saat toiminnassa olevan yrityksen (onko myyjä ollut rehellinen sinua kohtaan kertoessaan yrityksen talouden tilasta ja asiakaskunnasta). Tämän lisäksi et saa tunnetta, että tämän liiketoimen tässä

olen omin voimin rakentanut, vaan olet aina se ostaja. Näiden lisäksi voi olla hankalaakin löytää halukas myyjä, joka myisi toimivan yrityksen, mikä voi olla jopa hänen elämäntyönsä helmi. Myös löydettävän hinnan tulisi miellyttää kumpaakin osapuolta.

3.2 Antikvariaatin perustamisen hyvät ja huonot puolet

Antikvariaatin perustamisen plussia on mielestäni mm. se, että saat itse rakentaa yrityksesi sinne minne itse sen haluat, tiedät yrityksen taloudellisen pääoman hyvin, tyhjää tilaa on helpompi uudistaa kuin vanhaa ja kirjoja täynnä olevaa. Tämän lisäksi saat sen tunteen aikanaan, että olet tämän itse omin voimin pystyttänyt ja voitkin mahdollisesti tulevaisuudessa muistella niitä asioita ystäville, tutuille ja miksikäs ei jopa tuntemattomille asiakkaille.

Perustamisen miinuksia on se, että kaikki täytyy itse hoitaa alusta asti, eli etsiä paikka mihin perustaa, pitää löytää liikehuoneisto, pitää hankkia tuotteet. Entä löytävätkö asiakkaat uuden antikvariaatin, vai menevätkö he vanhaan ja luotettavaan antikvariaattiinsa?

4 YRITYKSEN PERUSTAMINEN

4.1 Liikeidea

” Liikeidea tarkoittaa kiteytettynä yrityksen syytä olla olemassa. Lähtökohta on, että uudesta tuotteesta tai palvelusta on niin paljon hyötyä potentiaalisille asiakkaille, että he ovat valmiita hankkimaan liikeidean jalostaman tuotteen tai palvelun. Jotta ideasta voi syntyä kannattavaa liiketoimintaa, sen potentiaalisen asiakaskunnan tulee olla riittävän suuri. Sille siis pitää olla riittävän suuret markkinat.” (Keksintösäätiö, 2010)

4.2 Yritysmuodot

Suomessa yritystoimintaan mukaan haluaville on kuusi (6) varteen otettavaa yritysmuoto mahdollisuutta. Ne ovat: yksityinen elinkeinoharjoittaja, osakeyhtiö (yksityinen/julkinen), avoin yhtiö, kommandiittiyhtiö sekä osuuskunta.

4.2.1 Yksityinen elinkeinoharjoittaja

Kun valitset yritysmuodoksesi yksityisen elinkeinoharjoittajan, niin on hyvä muistaa, että elinkeinoharjoittajan toiminnasta ei ole Suomessa säädetty vielä tähän päivään mennessä minkäänlaista omaa lakia. Joten ei ole määritelty sitä minkälaiset ihmiset voivat alkaa pyörittää liikettä yksityisen elinkeinoharjoittajan nimissä, vaan jokainen luonnollinen ihminen voi alkaa työskentelemään oman nimensä alla. Toiminimen perustamiseksi tarvitaan vain ilmoitus kaupparekisteriin ja verohallinnolle. Tällöin sinun tulee täyttää Y3-lomake ja toimittaa se sekä Patentti- ja rekisterihallinnolle että verohallinnon yritys- ja yhteisötietojärjestelmään. (Ossa, Saarnilehto & Villa 2007, 21-22.)

Omaisuus ja vastuun kanto

Kaikki omaisuus mitä käytät yksityisliikkeessä (liikkeessä, jossa toimit) on heti käytettävissäsi ja omaisuus lukeutuu heti omaksi omaisuudekseen. Kun teet kaikkia oikeustoimia (esim. kauppvoja) toiminimesi alla, niin sitoudut niihin myös omalla omaisuudella. Eli jos tapahtuisi niin, että kaupat menisivät huonosti ja jäisit suuriin tappioihin, niin silloin joutuisit henkilökohtaisesti vastaamaan tappioista omalla omaisuudellaan. Eli tietyn paikan tullen yksityisellä elinkeinoharjoittajalla ei ole ns. ”kaupan” omaisuutta eikä ”omaa” omaisuutta. 90-luku näytti ihmisille, mikä asia voi olla pahimmillaan, monet liikkeet kaatuivat, monet saivat suuret velat niskaansa ja vasta monen vuoden päästä he ovat päässeet pois ns. ”velkavankeudesta”. Mutta asialla on toinenkin puolensa, eli kun elinkeinoharjoittajan liike tuottaa tulosta ja voittoa, niin tulos ja tuotto menevät suoraan elinkeinoharjoittajan (sinun) pussiisi. Eli hyvällä liikeidealla ja oikeilla toimilla elinkeinoharjoittaja ansaitsee hyvin. (Ossa, Saarnilehto & Villa 2007, 21-22.)

Kirjanpito ja verotus yksityisellä elinkeinoharjoittajalla

Yksityisenä elinkeinoharjoittajana olet kirjanpitovelvollinen. Kirjanpidon tehtävä on erottaa omistajan ja yrityksen rahat toisistaan. Tällöin on helppo siirtää rahoja liikkeen omistuksesta yksityiseen käyttöön yksityistilin kautta, mikä on sallittua yksityiseltä elinkeinoharjoittajalta. Eli sinulla on oikeus siirrellä varallisuutta ilman mitään päätöstä liikkeen varallisuudesta henkilökohtaiseen varallisuuteen ja toisin päin. (Ossa, Saarnilehto & Villa 2007, 21-22.)

Verottajan sivuilla mainitaan elinkeinoharjoittajan verotuksesta seuraavaa:

”Elinkeinotoimintaa ei veroteta erikseen, vaan sen tulos (veronalainen tulos vähennettynä vähennyskelpoisilla menoilla) jaetaan elinkeinoharjoittajan henkilökohtaiseksi pääoma- ja ansiotuloksi elinkeinotoimintaan kuuluvan nettovarallisuuden perusteella.

Elinkeinotoiminnan nettovarallisuus lasketaan siten, että yrityksen varoista vähennetään velat. Huomioon otetaan vain elinkeinotoimintaan kuuluvat varat ja velat. Yksityistalouden varoja ja velkoja ei lueta mukaan. Yksityisen elinkeinoharjoittajan verottomia tilejä eikä lähdeverollisia tilejä myöskään lueta nettovarallisuuteen. Kun pääoma- ja ansiotulon osuutta lasketaan, nettovarallisuuteen lisätään 30 % niistä palkoista, jotka yritys on maksanut 12 edeltävän kuukauden aikana. Uuden yrittäjän ensimmäisen verovuoden pääomatulo-osuuden laskentaperusteena käytetään tilikauden päättymishetken nettovarallisuutta.

Pääomatuloa on 20 %:n vuotuinen tuotto edellisen vuoden nettovarallisuudelle. Vero pääomatulosta on aina 28 %.

Yksityinen elinkeinoharjoittaja voi valita yritystulon pääomatulo-osuudeksi 20 %:n sijasta 10 %:n tuoton. Vaatimus tehdään elinkeinotoiminnan veroilmoituksessa. Loppuosa jaettavasta yritystulosta on ansiotuloa.” (Verohallinto, 2010a)

Yritystoiminnan lopettaminen tai muuttaminen

Kun on tultu siihen pisteeseen, että yksityinen liikeharjoittaja haluaa lopettaa toimintansa, niin silloin tulee tehdä lopettamispäätös kaupparekisteriin (lopettamisilmoitus). Muuten lopettaminen onnistuu niin, että elinkeinoharjoittaja vain lopettaa toiminnan. Jos liiketoimista jää ylijäämää, niin se kuuluu liikkeenharjoittajalle ja taas jos liiketoimista jää velkaa niin ne ovat myös liikkeenharjoittajan vastuulla. Yksityisen elinkeinoharjoittajan liiketoimi voidaan myös siirtää apportiomaisuutena osakeyhtiöön, jolloin liikkeenharjoittaja saa hyvitykseksi osakeyhtiön osakkeita. Liiketoimi voidaan myös liittää avoimen yhtiön sekä kommandiittiyhtiön pääomapanokseksi. (Ossa, Saarnilehto & Villa 2007, 21-22.)

4.2.2 Osakeyhtiö

Kun olet tehnyt päätöksen perustaa osakeyhtiön, niin sinun tulee miettiä perustatko yksityisen osakeyhtiön vai julkisen osakeyhtiön. Yksityisen ja julkisen eroavaisuuksia on mm. se, että yksityisen osakeyhtiön osakkeita ei saa ottaa arvopaperimarkkinalaissa (495/1989, AML) määritellyn julkisen kaupankäynnin kohteeksi. Tämän lisäksi yksityisen osakeyhtiön minimiosakepääoma on 2 500,00 Eur (€) ja julkisen osakeyhtiön 80 000,00 Eur (€). Tässä opinnäytetyössä ainoa realistinen vaihtoehto olisi yksityinen osakeyhtiö. (Ossa, Saarnilehto & Villa 2007, 58.)

Oikeushenkilö

Osakeyhtiö on oikeushenkilö, mikä syntyy rekisteröinnin jälkeen. Tällöin osakkeenomistajat tekevät perustamissopimuksen, missä pitää olla jokaisen osakkeenomistajan (perustaja) hyväksyntä. Perustamissopimuksessa tulee olla vähintään seuraavat asiat:

- sopimuksen päivämäärä
- kaikki osakkeenomistajat ja kunkin merkitsemät osakkeet
- osakkeesta yhtiölle maksettava määrä

- osakkeen maksuaika
- yhtiön hallituksen jäsenet

Tämän lisäksi sopimukseen voi laittaa maininta toimitusjohtajasta, hallintoneuvoston jäsenistä sekä tilintarkastajista. (Ossa, Saarnilehto & Villa 2007, 58, 61-62.)

Osakeyhtiö on oikeushenkilönä erillään myös osakkeenomistajan oikeuksista ja velvoitteista, joten osakkeenomistajaa ei voi vaatia vastaamaan esim. yhtiön veloista yhtiön mahdollisen kaatumisen jälkeen (kuten yksityistä elinkeinoharjoittajaa), mutta pienten osakeyhtiöiden omistajat voivat käytännössä joutua käyttämään henkilökohtaista omaisuutta lainan vakuutena. Osakeyhtiötä johtaa toimitusjohtaja, joka raportoi osakeyhtiön hallitukselle.

Osakeyhtiön tilintarkastus

Osakeyhtiössä tulee tehdä tilintarkastus, jollei yritys pysty näyttämään, että he ovat oikeutettuja erityiskohteluun. Erityiskohtelusta kerrotaan alempana tekstissä. Muulloin yrityksessä siis pitää tehdä tilintarkastus. Osakeyhtiössä tilintarkastajan valitsee yhtiökokous.

Osakeyhtiön tilintarkastus tehdään siksi, että sillä pystyttäisiin varmistamaan se, että yhtiön tilinpäätös sekä kirjanpito ovat luotettavalla pohjalla. Yksityisessä osakeyhtiössä voi tilintarkastajana toimia KHT- (keskuskauppakamarin hyväksymä) ja HTM-tilintarkastajan (kauppakamarin tilintarkastusvaliokunnan hyväksymä) lisäksi myös maallikkotilintarkastaja, jos osakeyhtiö on perustettu ennen uuden tilintarkastuslain voimaantuloa (1.7.2007). Maallikkotilintarkastaja voi toimia ainoastaan siirtymäajan, jonka viimeinen tilikausi tulee päättyä 31.12.2011. Tämän lisäksi yrityksen pitää täyttää yksi seuraavista asioista, jotta on tilintarkastus velvollisuus:

- taseen loppusumma on yli 340 000 euroa
- liikevaihto tai sitä vastaava tuotto on yli 680 000 euroa
- palveluksessa on ollut keskimäärin yli 10 henkilöä (Ossa, Saarnilehto & Villa 2007, 82-83.)

Osakeyhtiö voi määrätä myös yhtiöjärjestyksessä tilintarkastajat. Silloin tilintarkastajan tulee olla hyväksytty tilintarkastaja ja tämän lisäksi julkisessa osakeyhtiössä pitää olla väh. yksi HTM-tilintarkastaja.

Osakeyhtiö voi jättää valitsematta tilintarkastajan, jos kahtena edellisenä vuonna on yhtiö täyttänyt enintään yhden seuraavista asioista:

- taseen loppusumma ylittää 100 000 euroa
- liikevaihto tai sitä vastaava tuotto ylittää 200 000 euroa
- palveluksessa on keskimäärin yli kolme henkilöä (Ossa, Saarnilehto & Villa 2007, 82-83.)

4.2.3 Kommandiittiyhtiö

Kun olet tullut päätökseen, että perustettavan yrityksesi yhtiömuoto on kommandiittiyhtiö, niin olet tullut valinneeiksi henkilöyhtiön. Tämä tarkoittaa sitä, että yhtiössä on vähintään kaksi henkilöä, joiden yhteinen toimiminen synnyttää organisaation ja yhtiömuodon. Yhtiömiehet tekevät yhtiösopimuksen, jonka voimaantulon jälkeen kommandiittiyhtiö on syntynyt. Yhtiösopimuksen lisäksi yhtiömiehet joutuvat tekemään ilmoituksen kaupparekisteriin. Kommandiittiyhtiön (kuin myös avoimen yhtiön) perustana käytetään lakia avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä (389/1988 AKL), jossa myös mainitaan, että mikäli toimintaa haluaa katsoa henkilöyhtiöksi, niin silloin pitää toiminnan tarkoituksena olla talouden parantaminen. Siis ihan mikä tahansa yhteinen toiminta ei ole henkilöyhtiö toimintaa. (Ossa, Saarnilehto & Villa 2007, 24-25.)

Äänetön yhtiömies

Vaikka kommandiittiyhtiössä pitää olla vähintään kaksi henkilöä, niin laissa kuitenkin mainitaan, että kommandiittiyhtiössä pitää myös olla äänetön yhtiömies. Jos siis henkilöitä on perustettaessa kaksi, toisen täytyy olla vastuunalainen henkilö ja toinen on äänetön henkilö. Eli vastuunalainen henkilö suorittaa yhtiössä kaiken toiminnan (yhtiön pyörittämisen) ja on henkilökohtaisesti vastuussa yrityksen asioista. Äänetön yhtiömies pääsee kuitenkin ns. vähän helpommalla, eli hänen

vastuitaan ja tekojaan on rajoitettu laissa. Äänetön yhtiömiehen pääasiallinen tarkoitus on vastata yhtiön pääomasijoituksesta, eli yhtiömies on toisin sanoen sijoittaja, joka sijoittaa rahaansa yhtiöön ja saa mahdollisesta voitosta oman sovitun osansa. (Ossa, Saarnilehto & Villa 2007, 24-25.)

Oikeustoiminta

Kommandiittiyhtiössä vastuunalainen yhtiömies vastaa siis yrityksen pyörittämisestä henkilökohtaisesti. Eli kuten yksityisessä elinkeinoharjoittaja (toiminimi) muodossa, vastuunalainen yhtiömies voi joutua korvaamaan yhtiön tappiot => velat henkilökohtaisesti. Mutta kommandiittiyhtiössä ei myöskään ole rajoituksia, mitkä koskisivat rahan nostamista yhtiön varallisuudesta, joten mm. yksityisotot ovat mahdollisia. Kommandiittiyhtiö saa varansa yhtiömiesten yksityisvarallisuudesta, mistä muodostuu varallisuuspiiri. Tämä varallisuuspiiri antaa yhtiömiehille mahdollisuuden tehdä oikeudellisia päätöksiä ja sopimuksia. Myös yhtiön oikeustoimikelpoisuus syntyy sillä hetkellä kun yhtiösopimus astuu voimaan. (Ossa, Saarnilehto & Villa 2007, 24-25, 28.)

Tilintarkastus

Kommandiittiyhtiössä tulee tehdä tilintarkastus, mikäli tilintarkastuksesta on tehty merkintä yhtiösopimuksessa tai yhtiö ei täytä tilintarkastuslain määäämiä edellytyksiä jättää tilintarkastus suorittamatta. Yritys voi jättää tilintarkastuksen pois, jos se on täyttänyt enintään yhden seuraavista kohdista:

- taseen loppusumma yli 100 000,00 euroa
- liikevaihto yli 200 000,00 euroa
- yrityksessä on töissä yli 3 henkilöä.

Tällöin yhtiöön tulee valita tilintarkastaja, joka täyttää tilintarkastuslain säätämät edellytykset, eli joko KHT- tai HTM-tilintarkastaja (siirtymäaikana, joka päättyy 31.12.2011, tilintarkastajana voi toimia maallikkotilintarkastaja, jos yritys täyttää sille vaadittavat tavoitteet). Tilintarkastuksen tulee noudattaa tilintarkastuslakia sekä hyvää tilintarkastustapaa. Yhtiömiehet valitsevat yhtiöönsä tilintarkastajan ja niin halutessaan yhden tai useamman varatilintarkastajan. (Ossa, Saarnilehto & Villa 2007, 37-38.)

Yhtiömuodon muuttaminen

Kommandiittiyhtiön yhtiömuodon muuttaminen onnistuu (ja myös täytyy tehdä) samassa järjestyksessä kuin yhtiösopimuksen muuttaminen. Kommandiittiyhtiön yhtiömuodon voi muuttaa joko osakeyhtiöksi, julkiseksi osakeyhtiöksi taikka avoimeksi yhtiöksi. Yhtiömuodon muuttamisen lisäksi kommandiittiyhtiö voi sulautua avoimen yhtiön kanssa ja toisin päin.

4.2.4 Avoin yhtiö

Avoin yhtiö toimii suurimmalta osalta samoin kuin kommandiittiyhtiö, mutta niissä on muutamia eroavaisuuksia. Suurin eroavaisuus on se, että avoimessa yrityksessä ei ole vastuunalaista eikä äänetöntä yhtiömiestä. Eli avoimessa yhtiössä yhtiömiehillä on tasavertainen vastuu yrityksen pyörittämisestä ja oikeustoimissa niin hyvässä kuin mahdollisessa velkatilanteessa, kun taas kommandiittiyhtiössä äänettömän yhtiömiehen vastuita on rajoitettu. Yhtiösopimuksessa kannattaa asiat sopia mahdollisimman tarkkaan, jotta kiistoilta tulevaisuudessa vältytään.

4.2.5 Osuuskunta

Kun olet tehnyt päätöksen perustaa osuuskunnan, niin olet tehnyt päätöksen perustaa yhteisön. Osuuskuntaa perustettaessa perustajia pitää olla vähintään kolme ja jokaisen perustajan pitää ottaa yhteisöstä vähintään yhden osuuden. Osuusmaksu on määritettävä osuuskunnan säännöissä. Osuuskunnan aloituspääoman suuruudesta ei ole laissa (osuuskuntalaki) merkintää, niin kuin on esim. osakeyhtiöissä. Osuuskunnan päällimmäinen tarkoitus on se, että se tuottaa osuuskunnan jäsenille taloudenpidollista tukea harjoittamalla taloudellista toimintaa, jota yhteisön jäsenet voivat käyttää. (Ossa, Saarnilehto & Villa 2007, 120-121.)

Jäsenyys osuuskunnassa

Jäsenyyttä osuuskunnassa ei voi ostaa mitenkään, vaan sitä pitää hakea kirjallisella jäsenhakemuksella ja tämä hakemus tulee osoittaa osuuskunnan hallitukselle.

Osuuskunnan jäsenyys alkaa saman tien, kun osuuskunnan hallitus on hyväksynyt hakemuksen ja jäsenmaksun maksamisella ei ole yhteyttä alkamiseen. Eli vaikka et olisi vielä maksanut maksua ja olet kuitenkin saanut osuuskunnan hallitukselta puoltavan päätöksen liittymisestä, niin silloin olet jo osuuskunnan jäsen. Jäsenyys on myös henkilökohtainen, eli et voi jäsenyyden saamisen jälkeen siirtää sitä kolmannelle osapuolelle. Jäsenyys voidaan lopettaa tekemällä kirjallinen eroilmoitus hallitukselle ja jäsenyys päättyy heti, kun eroilmoitus on hyväksytty, ellei jäsenelle ole asetettu eroamisoikeuden lykkäystä osuuskuntalain pykäliin vedoten. Jäsenen voidaan myös tarvittaessa erottaa. Jos jäsen kuolee, niin silloin se henkilö, joka on hänen edustajansa oikeudellisissa asioissa, saa käyttää jäsenyys oikeuksia yhden (1) vuoden ajan kuolinpäivästä. (Ossa, Saarnilehto & Villa 2007, 122.)

Toimet

Osuuskunnan kokouksissa ei saa tehdä minkäänlaisia päätöksiä, millä olisi etua joillekin ryhmille toisten ryhmien kustannuksella, eli osuuskunnan jäsenet ovat yhdenvertaisia keskenään. Osuuskunnassa eivät jäsenet myöskään ole henkilökohtaisesti vastuussa mistään velvoitteista, vaan osuuskunnan jäsen on periaatteessa vastuussa vain niistä sitoumuksista, jotka kattavat jäsenen asettaman pääomamäärän. (Ossa, Saarnilehto & Villa 2007, 120-121, 131.)

Tilintarkastus

Osuuskunnassa on järjestettävä tilintarkastus, jos se ei täytä tilintarkastuslain edellyttämiä määräyksiä tilintarkastuksen väliin jättämiseksi. Osuuskunta voi jättää tilintarkastuksen pois, jos se on täyttänyt enintään yhden seuraavista kohdista:

- taseen loppusumma yli 100 000,00 euroa
- liikevaihto yli 200 000,00 euroa
- yrityksessä on töissä yli 3 henkilöä.

Osuuskunnan tilintarkastukseen pitää soveltaa tilintarkastuslain lisäksi osuuskuntalakia. Osuuskunnassa tilintarkastajan valitsee kokous ja jos säännöissä on merkintä tilintarkastajan tarpeellisuudesta, niin silloin tilintarkastajan pitää olla hyväksytty tilintarkastaja riippumatta osuuskunnan perustamisajankohdasta. (Ossa, Saarnilehto & Villa 2007, 141.)

Satakunnassa tunnetuimpia osuuskuntia on osuuskunta Satamaito, joka sijaitsee Porin keskustan läheisyydessä sekä myös koko Suomen mittakaavassa tunnettu S-ryhmä, mikä edustaa osuustoiminnallista kauppaa. On myös työosuuskuntia, joissa osuuskunnan jäsenet omistavat töihin tarkoitettut välineet yhdessä. Satakunnassa toimii mm. Sataosaajat työosuuskunta.

4.2.6 Johtopäätökset

Suomessa on yrittäjäksi haluavalle monta eri yritysmahdollisuutta riippuen omasta liikeideasta sekä lähteekö yritysideaan mukaan muita pyörittämään yritystä tai vain ehkä laittamaan pääomaa mukaan. Sitten on vielä ”valintakriteerinä” se, että haluaako panostaa yritysideaansa koko henkilökohtaisella omaisuudella (eli onko valmis ottamaan riskejä ja kiinnittämään omaisuuttaan) vai haluaako pelata varman päälle ja pitää yrityksen varallisuuden sekä oman varallisuuden erillään.

4.3 Ilmoitusvelvollisuus sekä luvanvaraisuuden tarkistaminen

Suomessa yksityisen elinkeinoharjoittajan tulee ilmoittaa liiketoimintansa alkamisesta kaupparekisteriin, mikäli joku seuraavista kohdista täyttyy Suomen lain mukaan (19.2.1993/228):

1. Yrityksellä on erillinen liikehuoneisto tai toimipaikka (erillään asuinhuoneistosta)
2. Yrittäjällä on yksi tai useampi ulkopuolinen työntekijä (joku muu kuin aviopuoliso, alaikäinen lapsi taikka lapsenlapsi)
3. Yritys toimii luvanvaraisella toimialueella (lupa tarvitaan mm. alkoholiin liittyviin aloihin, lääkealoihin sekä katsastusalaan). (Yrityssuomi, 2010a)

Minun esimerkkinä kohdalla tulee käymään niin, että minun tulee tehdä ilmoitus kaupparekisteriin, sillä minulla tulee olemaan liikehuoneisto, joten täytän kohdan 1. Yrityksellä on erillinen liikehuoneisto tai toimipaikka (erillään asuinhuoneistosta). Tällöin tulen täyttämään lomakkeen Y3, joka on tarkoitettu yksityisille elinkeinoharjoittajille. On myös olemassa Y1 ja Y2 lomakkeet, mutta nämä ovat

toisille yritysmuodoille, joten en käsittele niitä. Niiden sisältö on suurin piirtein sama kuin Y3.

Tulee myös muistaa, että jos yrittäjä on ilmoittautumisvelvollinen, niin silloin ilmoitus täytyy tehdä ennen kuin yritystoiminta on alkanut. Perustamisilmoitus maksaa yksityiseltä elinkeinoharjoittajalta 75 € ja mahdolliset aputoiminimet maksavat 75 €/nimi.

Y3 lomake on monipuolinen lomake, koska sillä pystyy ilmoittamaan kaupparekisterin lisäksi myös samalla kertaa arvonlisäverorekisteriin, työnantajarekisteriin sekä ennakkoperintärekisteriin. (Verohallinto, 2010b)

Arvonlisäverorekisteriin ilmoittautuvat kaikki yritykset Suomen sisällä, jotka liiketoimintansa kautta myyvät tavaraa taikka palvelua. Tämän vuoden (2010) alusta lähtien yritykset ovat ilmoittaneet syntyneen arvonlisäveron kausiveroilmoituksella ja tämän syntyneen arvonlisäveron tilitetään verotilille sovitun ajanjakson välein, joko kuukausittain, neljännesvuosittain (joka 4. kuukausi) taikka jopa mahdollisesti vuosittain. (Verohallinto, 2010b)

Työnantajarekisteriin ilmoittautuvat ne työnantajat, jotka maksavat säännöllisesti palkkaa työntekijöille. Jos yrityksen palkkamenot ovat tilapäisiä (esim. yrittäjällä on apunaan osa-aikainen työntekijä muutaman kuukauden ajan), tällöin yritys on satunnainen työnantaja eikä tällöin yrityksen tarvitse ilmoittautua työnantajarekisteriin. Työnantajan tulee ilmoittaa syntyneet suoritukset kausiveroilmoituksella ja tämän syntyneen suorituksen tilitetään verotilille sovitun ajanjakson välein, joko kuukausittain taikka neljännesvuosittain (joka 4. kuukausi). Jos yrittäjä on satunnainen työnantaja, niin hän ilmoittaa suoritukset kausiveroilmoituksella ja maksut verotilille vain niiltä kuukausilta, jolloin on maksanut palkkoja. Työnantajilla ei ole mahdollista tilittää suoritteita vuosittain, kuten arvonlisäverorekisterissä on mahdollista. (Verohallinto, 2010b)

Elinkeinoharjoittajien tulee rekisteröidä yrityksensä ennakonperintärekisteriin. Ennakonperintärekisteriin ilmoittautuneen yrittäjän asiakkaat eivät joudu itse tilittämään ennakonpidätyksiä suorituksistaan (laskuista), vaan yrittäjä hoitaa maksut.

Yrittäjä saa verohallinnolta todistuksen rekisteriin kuulumisesta, jolla hän voi sen todistaa asiakkailleen. Tämän lisäksi asiakkaat voivat tarkistaa asian YTJ:n (Yritys- ja yhteisöjärjestelmän) kotisivuilla www.ytj.fi ja asiakas löytää sieltä tiedot joko yrityksen y-tunnuksen (8 numeroa) taikka nimen avulla. Ennakkoperintärekisteristä voidaan myös poistaa yrityksiä, jos yrittäjä ei ole hoitanut asioitaan kunnolla. (Verohallinto, 2010b)

Tulen ilmoittamaan esimerkki yritykseni kaupparekisterin lisäksi arvonlisäverorekisteriin sekä ennakkoperintärekisteriin, jolloin saan myös yritykselleni y-tunnuksen. Työnantajarekisteriin en tule ilmoittautumaan heti, sillä en tule palkkaamaan ulkopuolisia työntekijöitä heti liikkeeseeni, vaan ilmoitan mahdolliset suoritukset kun niitä on ilmaantunut.

Luvanvaraisuuden tarkistaminen Suomessa on helpohkoa, sillä Suomessa saa elinkeinovapauden periaatteen mukaan harjoittaa laillista ja hyvän tavan mukaista elinkeinotoimintaa ilman viranomaisen lupaa seuraavat henkilöt/yritykset/yhteisöt:

1. Euroopan talousalueella (ETA) asuinpaikan omaava luonnollinen henkilö
2. Suomalainen yhteisö taikka säätiö
3. Ulkomaalainen yhteisö taikka säätiö, jos se on perustettu Etaan kuuluvan maan lainsäädännön mukaan sekä yhteisöllä/säätiöllä on sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto taikka päätoimipaikka jossain Etaan kuuluvassa valtiossa. (Yrityssuomi, 2010b)

Jos henkilö/yritys/yhteisö ei täytä mitään kohdista, niin silloin Patentti- ja rekisterihallitus voi myös myöntää luvan toimille.

Minun esimerkkiyritykseni tapauksessa en tarvitse viranomaisen lupaa, sillä täytän kohdan 1. Euroopan talousalueella (ETA) asuinpaikan omaava luonnollinen henkilö. Tämän lisäksi pyrin harjoittamaan laillista ja hyvän tavan mukaista elinkeinotoimintaa.

4.4 Vakuutukset yritystoiminnassa

Yrittäjän vakuutukset jakaantuvat yrittäjään kohdistuviin vakuutuksiin ja sitten itse yritykseen kohdistuviin vakuutuksiin.

4.4.1 Yrittäjän vakuutukset

Suomessa yrittäjän tulee ottaa pakollisena vakuutuksena yrittäjien eläkelain (YEL) mukaan ottaa eläkevakuutuksen, mikäli

- a) yrittäjä työskentelee jossain yrityksessä
- b) yrittäjän ikä osuu 16–68 vuoden väliin
- c) yrityksen on tarkoitus toimia yli 4 kuukautta
- d) yrittäjän saama tulo ylittää vuosittaisen määrätyn työtulon (vuonna 2010 6775,60 €/vuosi)
- e) yrittäjän saama tulo ei kuulu minkään muun eläkelain piiriin. (Suomen Yrittäjät,2010a)

Vakuutuksella maksetaan seuraavia eläkkeitä yrittäjille;

- a) vanhuuseläke
- b) varhennettu vanhuuseläke
- c) osa-aikaeläke
- d) työkyvyttömyyseläke
- e) työttömyyseläkettä (tällä hetkellä maksetaan ainoastaan ennen vuotta 1950 syntyneille yrittäjille)
- f) perhe-eläke sisältyy myös vakuutuksen piiriin. (Suomen Yrittäjät,2010a)

Vakuutus on yrittäjälle henkilökohtainen (ei kata siis muita henkilöitä) ja yksi vakuutus kattaa kaikki yrittäjän pyörittämät liiketoimet. Vakuutuksen maksujen suuruus riippuu ihan yrittäjästä ja yrittäjän kerryttämästä työtulosta eli tuottoja, mitä yrittäjä saa liiketoimistaan. Vakuutusten maksuprosentit määräytyvät seuraavasti;

- yrittäjän ollessa alle 53 vuotias, peritään yrittäjän työtulosta 21,2 % (2010)
- yrittäjän ollessa 53 vuotias tai yli, peritään yrittäjän työtulosta 22,4 % (2010)

Kun yrittäjä on täyttänyt 53 vuotta, niin vakuutusmaksu nousee vasta seuraavan kalenterivuoden alussa. (Suomen Yrittäjät,2010a)

Kun yksityinen henkilö rupeaa ensimmäisen kerran yrittäjäksi, niin Suomessa on luvassa hänelle pieni helpotus YEL-maksuun, sillä yrittäjä tulee saamaan neljän vuoden aikana 25% alennuksen maksuun. Vuonna 2010 aloittanut yrittäjä maksaa 15,9% suuruista kuluja jos on alle 53 vuotias, jos taas alkava yrittäjä on 53 vuotias taikka yli, niin silloin hän maksaa 16,8%. Yrittäjillä on myös mahdollisuus niin halutessaan maksaa suurempaa maksua (lisä 10-100%) jolloin hän kerryttää eläkemaksujaan tällöin enemmän. Yrittäjällä on myös mahdollisuus maksaa pienempää maksua (vuotuisesta maksusta 10-20% alempi), mutta tällöin yrittäjä kerryttää vähemmän eläkettä. Siten yrittäjän kannattaa miettiä, että haluaako hän kerryttää vähemmän eläkettä ja nauttia rahallisesti enemmän elämästä nyt vai maksaako nyt vähän enemmän eläkemaksuja ja lentää eläkeläisenä vaikka Thaimaahan pelaamaan golfia. (Suomen Yrittäjät,2010a)

Tämän lisäksi yrittäjä voi ottaa itselleen tapaturma- ja henkivakuutukset, jotka suojaavat häntä niin työpaikalla kuin myös vapaa-ajan riennoissa. Mutta nämä ovat siis yrittäjälle vapaaehtoisia eikä niille ole näin ollen määrätty laissa mitään kohtia, mitkä pitäisi täyttyä.

Yrittäjä voi myös niin halutessaan valmistautua heikkoon menestykseen ja liittyä Suomen Yrittäjien Työttömyyskassaan. Tällöin kassasta saa pahan päivän sattuessa mm. ansiosidonnaisen päivärahan, mikä on myös työntekijöiden saatavissa omasta liitostaan mikäli työntekijä jää työttömäksi.

Suomen Yrittäjien Työttömyyskassa (SYT) on vuonna 1995 perustettu poliittisesti sekä myös aatteellisesti sitoutumaton työttömyyskassa, jonka on perustaneet suomalaiset yrittäjät turvatakseen tulevaisuutensa. Jäsenmaksu on vahvistettuna 2,65 % (2010) vuosityötulon 5 800 € (Eur) ylittävästä osasta aina 25 000 € (Eur) asti, jonka ylittävästä osasta peritään 2% osuus. Yrittäjälle jäsenmaksu on kokonaisuudessaan vähennyskelpoinen erä verotuksessa. (Suomen Yrittäjien Työttömyyskassa, 2010)

Suomessa työttömäksi yrittäjäksi, joka on oikeutettu mahdolliseen työttömyyskorvaukseen, katsotaan YEL- taikka MYEL (maatalousyrittäjän eläkelaki) vakuutuksen piiriin kuuluva henkilö. Yrittäjäksi tämän lisäksi, ja oikeutetuksi mahdolliseen yrittäjän työttömyyskorvaukseen, katsotaan yrityksen mahdollinen osaomistaja. Osaomistaja on, jos

- a) työskentelee osakeyhtiössä johtavassa asemassa, missä hänellä on vähintään 15 % omistus tai hän omistaa siitä perheenjäsentensä kanssa vähintään 30 %
- b) työskentelee osakeyhtiössä, missä hänellä tai yhdessä perheenjäsenillä on vähintään 50% omistus
- c) työskentelee muussa yrityksessä taikka yhteisössä samoilla perusteilla kuin kohdassa b, missä hänellä tai yhdessä perheenjäsentensä kanssa on samoilla perusteilla omistuksessa ja päätäntävällässä. (Suomen Yrittäjät,2010b)

4.4.2 Yrityksen vakuutukset

Suomessa yrittäjän ei tarvitse ottaa itse yritykselle mitään muita vakuutuksia kuin palo- ja ajoneuvovakuutuksen ja senkin ainoastaan silloin, jos yrityksellä on käytössään joku ajoneuvo, missä on moottorilla toimiva eteenpäin ja taaksepäin meno. Yrittäjän kuitenkin kannattaa ottaa yritykselle vakuutuksia, sillä pahan päivän sattuessa ne helpottavat yrittäjän elämää ja liiketoiminnan pyörittämistä jatkossa.

Yrittäjille on tarjolla mm. keskeytys-, kiinteistö-, oikeusturva-, tavarankuljetus- sekä vastuuvakuutuksia. (Suomen Yrittäjät, 2010c)

Keskeytysvakuutus korvaa yrityksen liiketoiminnasta aiheutuneita kuluja. Näitä kuluja ovat mm.

- menetetty myyntikate
- muuttuneet palkat sekä
- mahdollisesta vahingosta aiheutuneita lisäkuluja. (Suomen Yrittäjät, 2010c)

Kiinteistövakuutuksella yrittäjä kattaa mm. liikehuoneiston tavaroihin kohdistuneet vahingot, jotka ovat syntyneet esim. palon taikka vesijohdon rikkoutumisen myötä.

Kiinteistövakuutus kattaa myös kiinteistöomistajan vastuuvakuutuksen sekä esim. toimitusjohtajan vastuuvakuutuksen. (Suomen Yrittäjät, 2010c)

Oikeusturva taas kattaa yrittäjän asianajajan sekä oikeuskäyntikuluja. Tavarankuljetusvakuutus kattaa tavaraan kohdistuneita vahinkoja, jotka ovat sattuneet kuljetuksen aikana (paketti räätälöidään jokaiselle erikseen, koti- ja ulkomaan vahingot voidaan laittaa samaan vakuutukseen). Vastuuvakuutus on myös nimensä mukainen, eli se korvaa vahinkoja, joista vakuutuksen ottaja on vastuussa, niin oli sitten kysymys tuotteista taikka ympäristöhaitoista. (Suomen Yrittäjät, 2010c)

4.5 Kirjanpidon hoitaminen

Suomessa jokaisen yrittäjän tulee pitää kirjanpitoa yrityksensä liiketoiminnasta. Näin mainitaan kirjanpitolaissa (L 30.12.1997/1336.). Yrittäjän tulee kirjata käteismaksut päivämääräkohtaisesti viipymättä kirjanpitoon. Jos kyseessä on velaksi myynti, niin silloin yrittäjällä on aikaa kirjata kirjaukset kirjanpitoon neljä kuukautta kalenterikuukauden päättymisestä. Kuitenkin on toivottavaa, että kirjatut tehtäisiin mahdollisimman nopeasti ja huolellisesti, jotta kirjanpito olisi ajan tasalla sekä taloushallinto sujuisi. (Eskola-Mäntysaari 2007, 71)

Kirjanpitoa voi tehdä joko yhdenkertaisena taikka kahdenkertaisena kirjanpitona. Näillä on se ero, että yhdenkertaisessa kirjanpidossa kukin vienti tehdään yhdelle tilille ja kahdenkertaisessa aina kahdelle tilille, toisen tilin debet- ja toisen tilin kredit-puolelle. Suomessa liikkeenharjoittajan tulee tehdä kirjanpitonsa kahdenkertaisena, mutta ammatinharjoittajalla on oikeus valita tekeekö hän yhdenkertaisena taikka kahdenkertaisena. (Salin 2008, 12)

Kirjanpitolaissa on määrätty, että kirjanpito tulee pitää niin, että kirjanpidosta saadaan tarvittavat raportit eli päiväkirja että pääkirja. Tilikauden päättyessä kirjanpidosta tulee yrittäjän laatia sekä tase että tuloslaskelma. On myös tärkeää muistaa jatkaa kirjauksien tekemistä tilikausien vaihtuessa, vaikka edellisen

tilikauden tilinpäätös ei olisi vielä valmis, koska se on tärkeää yrityksen pyörittämisen kannalta. (Eskola-Mäntysaari 2007, 71)

Tilikausi Suomessa on yleensä 12 kuukautta. Poikkeuksena on toiminnan aloittamisen, lopettamisen sekä tilikauden muutoksen aika. Tällöin tilikausi voi olla lyhyempi tai pitempi kuin 12 kuukautta. 18 kuukautta on kuitenkin maksimi, mikä yksi tilikausi voi kestää. Tilikausi voi alkaa milloin vain ja se päättyy alkamispäivästä 12 kuukauden kuluttua. Poikkeuksena on kuitenkin ammatinharjoittaja, joka tekee yhdenkertaista kirjanpitoa, jonka tilikausi on määritetty kalenterivuodeksi. (Salin 2008, 11)

Kun yrittäjä rupeaa tekemään tilinpäätöstä, niin se kuuluu tehdä joko 4 kuukauden (kahdenkertainen kirjanpito) tai 2 kuukauden (yhdenkertainen kirjanpito) kuluessa tilikauden päätöksestä. Tilinpäätöksen sisältö on riippuvainen myöskin siitä, kumman kirjanpidonmuodon on valinnut, sillä kahdenkertaiseen kuuluu tase, tuloslaskelma sekä liitetiedot, kun taas yhdenkertaiseen ainoastaan tuloslaskelma sekä liitetiedot. Toimintakertomus on tehtävä ja liitettävä tilinpäätökseen myös, jos seuraavista asioista 2 täyttyy:

- liikevaihto 7 300 000 Eur
- taseen loppusumma 3 650 000 Eur
- palveluksessa keskimäärin 50 henkilöä. (Salin 2008, 108)

Kirjanpitoa voidaan tehdä niin käsin kuin koneellakin. Käsin tehtäessä kannattaa hankkia kirjakaupasta tilivihko, jossa on tilitaulukot valmiiksi tehtynä. Koneella tehtäessä voi valita, että haluaako ostaa erillisen ohjelmiston asiaa varten vai sitten tekeekö sen esim. Excelin avulla, mikä on myös hyvä vaihtoehto Excelin monipuolisten työkalujen ja kaavojen avulla. Jos haluaa ostaa jonkun valmiin ohjelmiston, niin markkinoilta löytyy tällä hetkellä esimerkiksi Passeli+, Passeli+ Lite, Econet, Wintime, Teemu Aho-ohjelmistot.

Yrittäjä voi myös halutessaan ulkoistaa kirjanpidon hoidon tilitoimistoille. Tällöin yrittäjä maksaa tietylle yritykselle tietyn summan rahaa vastineeksi siitä, että tilitoimisto hoitaa kirjanpidon yrittäjän toimittamien tositteiden mukaan.

4.6 Marginaaliverotus

Antikvariaattiliikkeillä on oikeus käyttää marginaaliverotus, koska antikvariaatin pitäjä ostaa pääsääntöisesti kirjansa ja mahdolliset muut tuotteensa yksityishenkilöltä, eikä yksityishenkilön tarvitse maksaa myynnistään arvonlisäveroa. Tällöin myytävässä tuotteessa on ns. ”piilevä arvonlisävero”, joka voidaan poistaa marginaaliverotuksen avulla. Marginaaliverotusmenettelyn soveltaminen on vapaaehtoista ja jälleenmyyjä voi halutessaan soveltaa marginaaliverotusmenettelyä myyntitapahtumittain. Jos marginaaliverotusmenettelyä ei sovelleta, myyntiin sovelletaan tavanomaisia säännöksiä. Käytettyjen tavaroiden sekä taide-, keräily- tai antiikkiesineiden jälleenmyyjällä voi olla myös muuta yleisten arvonlisäverosäännösten mukaista myyntiä. Tällaista myyntiä on mm. uusien tavaroiden myynti sekä sellaisten tavaroiden myynti, joiden hankinta ei mahdollista marginaaliverotusmenettelyn soveltamista. (Edilex, 2010)

Marginaaliverotuksessa on kaksi vaihtoehtoa, joko tuotekohtainen menettely (jolloin jokaisen tuotteen vero lasketaan erikseen) tai sitten yksinkertainen menettely (jolloin tietyn ajanjakson myynneistä lasketaan vero). Tuotekohtaisessa menettelyssä käytetään kaavaa (voittomarginaali – (voittomarginaali x verokanta/(100 + verokanta))) x verokanta. Vero voidaan yksinkertaisimmillaan laskea kaavalla voittomarginaali x verokanta/(100 + verokanta). (Edilex, 2010)

Otetaan vaikka esimerkki. Tässä ensimmäisessä esimerkissä ole laskenut marginaaliveron käyttämällä ns. Yksinkertaista menettelyä, jossa myyntihinnasta vähennetään ostohinta, joiden erotuksesta saadaan voittomarginaali, joka on veroton.

Jos liikkeen pitäjän kesäkuun myynti olisi ollut 1 500 Eur ja ostot 800 Eur joten marginaaliverotuksen mukaan yrittäjän tulisi tilittää veroja seuraavasti:

Myynnit	1500,00
Ostot	<u>-800,00</u>
Voittomarginaali	700,00

$700 \times (700 \times 8 / (108)) = 648,15$ veron peruste

$700 \times 8 \% = 51,85$ euroa liikkeen pitäjän tulisi ilmoittaa kesäkuun veroiksi.

Otetaan myös esimerkki tuotekohtaisesta menettelystä. Tällöin lasketaan veron määrä per kirja.

Oletetaan vaikka, että yrittäjä myy kirjan 50 eurolla, kun hän on ostanut 40 eurolla. Tällöin marginaalivero lasketaan seuraavasti:

Myynti	50,00
Osto	40,00
	<hr/>
Voittomarginaali	10,00

$(10 - (10 \times 8 / 108)) \times 0,08 = 0,74$ euroa liikkeen pitäjän tulisi ilmoittaa kirjan veroiksi.

Suomen arvonlisäveroprosentteihin on tullut muutoksia 01.07.2010, jonka jälkeen kirjoihin sovelletaan verokantaa 9. Laskelmien rakenne eivät muutu muutoin kuin arvonlisäveron kohdalta.

5 KÄYTÄNNÖN ESIMERKKI ANTIKVARIAATIN PERUSTAMISESTA

5.1 Liikeidea

Yritykseni liikeidea on myydä kirjoja niin keräilijöillekin, harrastelijoille kuin satunnaisille liikehuoneiston ovesta sisälle tuleville. Tarkoitukseni on selviytyä kilpailusta antikvariaatillani Porin seudulla kahden muun kilpailijan kanssa ja pyrkiä vakiinnuttamaan asemani. Aluksi aloitan pienellä liikehuoneistolla ehkä hieman syrjemmällä keskustasta ja tulevaisuudessa jos yritys on menestys tarpeeksi, niin ajatuksena on vaihtaa pikkaisen suurempaan huoneistoon sekä verkkokaupan mahdollinen perustaminen. Pyrkimykseni on myös saada antikvariaatilleni tasainen

tulo, että voin itsekin tulevaisuudessa pitää lomaa ja palkata ulkopuolisen työntekijän tekemään hajapäiviä.

Tämä liikeidea on myös sisäistetty osaksi taulukkoon 2. Swot-analyysiin.

Olen myös miettinyt yritykselleni nimen ja olen päätenyt kahteen eri vaihtoehtoon. Ensimmäinen vaihtoehto olisi käyttää perinteistä tyyliä, eli sukunimen kanssa ja nimi voisi olla Veekamon Kirja taikka Antikvariaatti Veekamo. Toisaalta voisin miettiä mahdollisuutta nykyaikaistaa nimen, eli esim. käyttää lyhenteitä (AEV Kirja&Sarjis). Vaihtoehdoista paras on kuitenkin pysyä perinteisellä linjalla ja yrityksen nimeksi olen valinnut Veekamon Kirja.

Yrityksen maksutavoiksi olen ajatellut pelkkää käteiskauppaa, sillä korttilaitteen vuokraaminen/hankkiminen, yhteyksien ylläpitäminen sekä maksutapahtumien kulut nousevat liian suuriksi. Toinen vaihtoehto olisi periä kulut asiakkailta, mutta siinä olisi vaarana yrityksen boikotti.

	+	-
	Vahvuudet (strengths)	Heikkoudet (Weaknesses)
Sisäinen ympäristö	<ul style="list-style-type: none"> - Juuri valmistumassa oleva opiskelija (tuoreet tiedot) - Kiinnostus kirjoihin - Kiinnostus kokeilla jotain uutta (yrityksen perustamista) 	<ul style="list-style-type: none"> - Yrittäjähenkisyyden puuttuminen osaksi (Kiinnostus hiipuu?) - Valmis tekemään pitkiä päiviä? - Ei asiakaspalveluhenkinen
Ulkoinen ympäristö	Mahdollisuudet (Opportunities)	Uhat (Threats)
	<ul style="list-style-type: none"> -Saada yritys tasaiseen kulkuun - Nostaa yritys Porin johtavaksi antikvariaatiksi - Perustaa menestyvä verkkokauppa antikvariaatin lisäksi 	<ul style="list-style-type: none"> - Tuleeko asiakkaita uuteen antikvariaattiin vai jatkavatko he vanhojen tuttujen liikkeiden kanssa työskentelyä? - Nouseeko kunnianhimo liian suureksi? Liian paljon liian nopeasti?

Taulukko 2. Swot-analyysi

5.2 Yritysmuodon valinta

Olen perustamassa yritystäni yksin, sillä ala, jolle liikkeen perustan, on Porissa jo kaksi hyvin varteenotettavaa ja Porin katukuvaan jo iskostunutta antikvariaattia joten kolmas liike ei varmaan herätä sijoittajien mielenkiintoa. Tämän lisäksi haluan pitää itselläni päätävävallan, liikkeen tarpeellisten muutosten päätöksen sekä mahdolliset voitot. Noiden kriteerien perusteella putoavat pois yritys muodot toistensa perään ja jäljelle jää yksityinen elinkeinoharjoittaja. Valitsen siis yksityisen elinkeinoharjoittajan yritys muodokseni, vaikka voin joutua vastaamaan mahdollisista tappioista itse.

5.3 Liikehuoneisto

Tarkoitukseni olisi siis aloittaa liikkeenpito pienellä huoneistolla (10-20 neliö olisi hyvä) vähän syrjemmällä Porin keskustasta. Keskusta on joillekin väittelykohde, jotkut ovat väittäneet, että Isonkarhun kävelykadun aukio olisi keskusta, mutta itse pidän toria Porin keskipisteenä, eli keskustana. Jokaisella on siis omat mielipiteensä.

Sijainti

Eli jos keskusta lähdetään ”syrjemmälle”, niin varteenotettavia katuja ovat esim. Annankatu, Yrjönkatu (mahdollinen liikehuoneisto lähempänä Etelärantaa) ja sitten Eteläranta. Näistä jokainen katu (paitsi Yrjönkatu, joka lähtee torilta) sijaitsee hieman syrjemmällä keskustasta, mutta toisaalta ovat sitä lähellä. Etelärannassa olisi se hyvä puoli, että kadulla järjestetään joka vuosi Porin Jazz-festivaalit, joten sen ajan kauppa voisi käydä hyvin. Huonoja puolia ovat liikehuoneistojen vähyys kadulla. Näistä kolmesta vaihtoehdosta valitsisin Annankadun liikehuoneistoni sijainniksi.

Jos Pori ei ole tämän työn lukijalle tuttua seutua ja haluaisi nähdä kyseiset kadut ja etäisyyden toriin, niin silloin suosittelen katsomaan Google mapsista osoitteet.

Liikehuoneiston mahdollisiin ikkunoihin teippaan yrityksen nimen, mutta jätän kuitenkin ikkunoita sen verran auki, jotta sisällekkin näkee. Liikehuoneiston sisustuksesta olen miettinyt niin, että pysytään yksinkertaisuudessa, eli kun astuu liikkeeseen sisään, niin suoraan edessä näkisi myyntitiskin, jossa kaupat tehdään ja mahdolliset kirjojen etsintäpyynnöt. Seinät olisivat täynnä hyllyjä, joissa kirjat olisivat aihe järjestyksessä, yhdessä nurkkauksessa olisi sarjakuville oma osansa. Valaistuksen hoitaisin mahdollisimman suurella (mutta mikä sopii liikkeeseen) lampulla, joka valaisisi koko pienen tilan.

5.4 Vakuutukset

Koska yrityksellä on liikehuoneisto, tulen ottamaan kiinteistövakuutuksen. Tämän lisäksi tulen ottamaan itselleni oikeusturvavakuutuksen, tapaturmavakuutuksen, henkivakuutuksen, yrittäjän eläkevakuutuksen (pakollinen) sekä tulen liittymään Suomen Yrittäjien Työttömyyskassaan ihan pahan päivän varalta.

Porissa toimivia vakuutusyhtiöitä, joista voisin vakuutukset hankkia, ovat;

- Fennia
- Turva vakuutusyhtiö
- A-vakuutus
- Lähivakuutus
- Veritas henkilövakuutus
- Tapiola-ryhmä
- Bon Life Oy

5.5 Kirjanpito

Kirjanpidon tulen tekemään itse, koska uskon toimintani olevan alkuaikoina niin vähäistä, että ulkopuolisen tahon palkkaaminen sen hoitamiseen olisi vähän turhaa. Tulen hoitamaan kirjanpidon tietokoneen avulla ja joko ihan pelkän Excelin avulla (kun toiminta vähäistä) ja tulevaisuudessa Passeli+Liten avulla (kun toiminta kasvaa). Mutta en sulje pois sitä mahdollisuutta, että tulevaisuudessa tulisin käyttämään tilitoimiston palveluksia, sillä se pienentää työtaakkaa kuin

virhemahdollisuuksia, vaikka olenkin liiketalouden opiskelija niin aina voi virheiskuja tapahtua kirjauksissa. Arvonlisäveron laskemisen on myös tehty tänä päivänä niin haastavaksi, että se voi olla monille yrittäjille viimeinen syy siirtää kirjanpidon hoidon ulkopuoliselle tilitoimistolle.

5.6 Rahoitus

Pyrin rahoittamaan alkavan yrityksen starttirahalla, Finnveran myöntämällä Investointi- ja käyttöpääomalla sekä tulen myös sijoittamaan omaa pääomaa yritykseen.

Starttiraha

Starttiraha on sitä varten, että sillä pyritään turvaamaan aloittavan yrittäjän liiketoimi, kun yritys on alkuvaiheissaan. Starttirahaa haetaan ja sen myöntää työ- ja elinkeinotoimistosta. Sinulla voi olla mahdollisuuksia saada starttirahaa, jos täytät mm. seuraavat ehdot:

- Sinulla on riittävä osaaminen pyörittää aiottua yritystoimintaa
- Yrityksellä on edellytykset siihen, että se kannattaa
- Yritystoimintaa ei ole aloitettu ennen kuin tuen myöntämisestä on päätös. (Työ- ja elinkeinotoimisto, 2010)

Starttirahan suuruus on 590 Eur/kk

Investointi-käyttöpääomallina

Finnveran investointi-käyttöpääomallina on tarkoitettu sekä uusille yrittäjille että myös jo toimiville yrityksille, joilla on tarvetta mm. hankkia uusia koneita tai toimitilojen kanssa. Lainaa voidaan myöntää yrityksille, joilla on edellytyksiä täyttää mm. seuraavat kohdat;

- henkilökuntaa vähemmän kuin 250 henkilöä.
- liikevaihto enintään saisi olla 53 miljoonaa euroa.

Yrittäjällä on mahdollisuus saada lainaa 3-15 vuoteen. Lainan korko määräytyy yrityksen kannattavuuden, taloudellisen aseman, toiminnallisen riskin sekä lainan vakuuksien perusteella. (Finnvera,2009)

Tulen täyttämään jopa kummatkin kohdat, joten optimistisena toivon saavani Finnveralta 4000-5000 euron lainan ja toivon saavani sille 5-6 vuoden maksuajan.

Oma pääoma

Tulen sijoittamaan yritykseen omia säästöjäni 3000-4000 euroa, jotka tulen säästämään tekemällä mahdollisimman paljon töitä muissa yrityksissä, teen mitä töitä vaan nirsoilematta ja vedän kulu nyörit mahdollisimman tiukalle. Saan säästettyä 3000-4000 7-8 kuukaudessa yrityksen perustamispäätöksen jälkeen.

Kun kaikki mahdolliset rahoitukset lasketaan yhteen, yrityksen perustamisvaiheessa pääomani voi olla parhaimmassa tapauksessa 9 000,00 Eur + 590 Eur/kk.

5.7 Verotus

Yksityinen elinkeinoharjoittajan verotus hoituu niin, että yrityksen tuloksesta vähennetään menot ja tämän jälkeen tulos jaetaan pää – ja ansiotuloihin. Pääomatulo on yleensä 20 % (voi olla 10% tai vuoden 2010 alusta jopa 0% yrittäjän niin halutessaan) yrityksen nettovarallisuudesta (nettovarallisuus = veronalaiset varat – vähennyskelpoiset verot + 30 % 12 kk palkat). Pääoma-osuus verotetaan 28% mukaan. Loput tulosta on sitten ansiotuloa, mikä verotetaan yrittäjän progressiivisen tuloveroasteikon mukaan. (Yrittäjät, 2010d)

5.8 Laskelmia

Teen yritykselleni kahden vuoden rahoitusbudjetin (taulukko 3 ja taulukko 4). Tämän lisäksi teen yritykselle kuvitteellisen tuloslaskelman (taulukko 5 ja taulukko 6).

Rahoitusbudjetissa olevat luvut ovat arviolukuja, jotka voivat heittää todellisuudessa ylös taikka alas. Vuokran olen laskenut 15 m² huoneistolle, jolla on 20 Eur/m²/kk vuokra. Laskelmistani saa käsityksen, että liike pyörii muutoksia tekemättä pyöreät 1,5 vuotta. Tämän lisäksi olen laskenut, etten maksa lainoista mitään pois ensimmäisenä vuonna. En myöskään ensimmäisenä vuonna tule maksamaan lainasta korkoja, vaan arvioimme koron suuruuden ensimmäisen toimintavuoden jälkeen, jonka mukaan maksan tulevana vuosina korkoa.

Ensin lasken rahoitusbudjetin sekä tuloslaskelman olettaen perustavani perinteisen kivijalkaliikkeen. Toiseksi lasken rahoitusbudjetin sekä tuloslaskelman olettaen perustavani ainoastaan verkkokaupan ja säilyttäen kirjat omassa kuivassa autotallissa tai varastossa. Olen myös ottanut rahoitusbudjetissa huomioon yrittäjän yksityisotot sekä starttirahan, joka tulee henkilökohtaisesti yrittäjälle.

Rahoitusbudjetti	1.1-31.12.20xx	1.1.-31.12.20x1
Alkupääoma (9 000,00+(12*590,00))	16 080,00	8 479,00
Kassaanmaksut:		
Käteismyynnit (12*1 050,00)	12 600,00	12 600,00
Kassaanmaksut yhteensä	28 680,00	21 079,00
Kassastamaksut:		
Ostot (12*500,00)	6 000,00	6 000,00
Vuokra (12*300,00)	3 600,00	3 600,00
Sähkö (12*50,00)	6 00,00	600,00
Internet (12*25,00)	300,00	300,00
Vakuutukset (200,00) + Yel (21,2%) ja SYT (2,65%x(12 600-5800))	2 150,00	2 150,00
Lainan lyhennys (arvio, lyhennys aika 6v)	0,00	1 500,00
Mainokset (462,00+600,00)	1 062,00	0,00
Alv ((12 600,00-6 000,00)*8/108)	489,00	489,00
Yksityiskäyttö (12*500,00)	6 000,00	6 000,00
Kassastamaksut yhteensä	20 201,00	20 639,00
Rahaa vuoden lopussa	8 479,00	440,00

Taulukko 3. Kivijalkaliikkeen rahoitusbudjetti

Rahoitusbudjetti ilman kivijalkaliikettä

Rahoitusbudjetti (summat verottomia)	1.1-31.12.20xx	1.1.-31.12.20x1
Alkupääoma (9 000,00+(12*590,00))	16 080,00	12 679,00
Kassaanmaksut:		
Käteismyynnit (12*1 050,00)	12 600,00	12 600,00
Kassaanmaksut yhteensä	28 680,00	25 279,00
Kassastamaksut:		
Ostot (12*500,00)	6 000,00	6 000,00
Internet (12*25,00)	300,00	300,00
Vakuutukset (200,00) + Yel (21,2%) ja SYT (2,65%x(12 600-5800))	2 150,00	2 150,00
Lainan lyhennys (arvio, lyhennys aika 6v)	0,00	1 500,00
Mainokset (462,00+600,00)	1 062,00	0,00
Alv ((12 600,00-6 000,00)*8/108)	489,00	489,00
Yksityiskäyttö (12*500,00)	6 000,00	6 000,00
Kassastamaksut yhteensä	16 001,00	16 439,00
Rahaa vuoden lopussa	12 679,00	8 840,00

Taulukko 4. Rahoitusbudjetti ilman kivijalkaliikettä

Tuloslaskelmaan olen luvut ottanut rahoitusbudjetista. Tuloslaskelmaan ei lasketa mukaan starttirahaa, joka on yrittäjälle henkilökohtaista, eikä myöskään yksityisottoja. Kuten myös rahoitusbudjetissa, niin myös tuloslaskelma on kuvitteellinen ja luvut ovat arviolukuja.

Tuloslaskelma	1.1-31.12.20XX	1.1.-31.12.20x1
Tuotot		
Myyntituotot	12 600,00	12 600,00
Tuotot yhteensä	12 600,00	12 600,00
Kulut		
Materiaalit ja palvelut		
- Ostot	6 000,00	6 000,00
- Arvonlisävero (marginaaliverotus)	489,00	489,00
Bruttotulos	6 111,00	6 111,00
Henkilöstökulut	2 123,00	2 123,00
Liiketoiminnan muut kulut		
- Vuokra	3 600,00	3 600,00
- Sähkö	600,00	600,00
- Mainokset	1 062,00	0,00
- Internet	300,00	300,00
Kulut yhteensä	7 685,00	6 623,00
Liikevoitto ennen veroja	-1 574,00	-512,00
Verot *	0,00	0,00
Tilikauden voitto	-1 574,00	-512,00

Taulukko 5. Kivijalkaliikkeen tuloslaskelma

* Tulos oli miinusmerkkinen, joten silloin ei myöskään makseta veroja

Tuloslaskelma ilman kivijalkaliikettä

Tuloslaskelma	1.1-31.12.20XX	1.1.-31.12.20x1
Tuotot		
Myyntituotot	12 600,00	12 600,00
Tuotot yhteensä	12 600,00	12 600,00
Kulut		
Materiaalit ja palvelut		
- Ostot	6 000,00	6 000,00
- Arvonlisävero (marginaaliverotus)	489,00	489,00
Bruttotulos	6 111,00	6 111,00
Henkilöstökulut	2 123,00	2 123,00
Liiketoiminnan muut kulut		
- Mainokset	1 062,00	0,00
- Internet	300,00	300,00
Kulut yhteensä	3 485,00	2 423,00
Liikevoitto ennen veroja	2 626,00	3 688,00
Verot *	1 450,00	1 450,00
Tilikauden voitto	1 176,00	2 238,00

Taulukko 6. Tuloslaskelma ilman kivijalkaliikettä

* Arvioidut verot.

5.9 Tuotteiden hankkiminen

Alkavan yrittäjän on aina mietittävä se asia, että mistä yrityksen alkutuotteet saadaan? No tietyillä liiketyypeillä se on helppo ratkaisu, koska he sopivat toimittajasopimukset toimittajien kanssa. Mielestäni antikvariaatin perustamisessa voidaan osaksi käyttää samaa taktiikkaa, koska voit pyrkiä ostamaan kirjatukun uudehkoja kirjoja tarjousluettelon kautta, jos heillä on jotain tarjottavaa. Näkisin myös kuolinpesät (niin ikävältä kuin se kuulostaakin) sekä konkurssihuutokaupat mahdollisiksi alkutuotteiden lähtöpaikaksi. Ja sitten kun homma lähtee pyörimään,

niin asiakkaat ovat hyviä tuotteiden tuojia, koska monet laittavat kirjansa lukemisen jälkeen kiertoon. Aluksi ennen liikkeen avaamista saan kierrellä paljon huutokauppoja.

Kuolinpesät

Kuolinpesistä voi tehdä aloittava antikvariaatinpitäjä hyviä löytöjä, sillä usein niillä on suuriakin kirjakokoelmia myynnissä. Kuolinpesien ”myynti” ilmoituksia on silloin tällöin lehdissä.

Yksityisten ihmisten kirjojen osto/vaihtaminen

Yksityisiltä ihmisiltä ostaminen tärkeä kirjatie antikvariaatin pyörittämisen kannalta, sillä heiltä ostaminen tarkoittaa yleensä muutaman kirjan ostamista, joskus isommankin satsin ostamista. Siksi antikvariaatin pitäjän tuleekin tunnistaa, että mitkä kirjat menestyvät kilpailussa ja mitkä eivät. Tämän lisäksi antikvariaateilla on oma kuntoluokituksensa, sen näkee taulukosta 7. Eli siinä on jaoteltu kirjat 1-5 eli huonosta hyvään.

Luokitus	Merkitys
K5	Uusi
K4	Erinomainen
K3	Hyvä
K2	Tyydyttävä
K1	Kehno

Taulukko 7. Kirjojen kuntoluokitus (Antikka,2010)

Yksityiset henkilöt voidaan myös jaotella omiin ryhmiinsä ja ryhmiä ovat:

- Aktiiviset lukijat (lukevat paljon, mutta eivät kerää kirjastoa itselleen, vaan laittavat kirjat kiertoon).
- Aiheharrastajat (keräävät tiettyjä aihealueen kirjoja jotka ovat loppuunmyytyjä, eivätkä välttämättä kerää kirjoja/sarjakuvia keräilytarkoituksella, myyvät yleisesti koko sarjan kerralla).

- Keräilijät (keräävät oman aihepiirinsä kirjoja, eivät myy helpolla, vaan keräävät omaa kokoelmaa, voivat ostaa eri aihepiirin kirjoja, joita vaihtavat oman aihepiirin kirjoihin).
- Erikoistuneet keräilijät (keräävät mm. ensipainoksia, signeerauksia, luovuttavat harvoin kirjoja myyntiin, voivat myös ostaa ja vaihtaa kirjoja muiden keräilijöiden kanssa). (Wikgren, J.Strang; Antikvariaateillakin on kohtalonsa, 1999)

Hinta

Tuotteiden hintoja on vaikea arvioida, koska pääsääntöisesti kirjat ovat käytettyjä, mutta hinnat lähtevät yhdestä eurosta ylöspäin.

5.10 Mainostaminen

Olen ajatellut mainostaa antikvariaattiani radion, lehtien sekä internetin keskustelupalstojen välityksellä.

Radio

Radiossa tulen yrityksen alkuvaiheessa tekemään muutaman spotin ja radioksi valitsin Radio Porin, sillä sen kuuluvuusalue on minusta riittävän suuri. Radio Porissa 30 sekunnin spottimainos maksaa 33 € + Alv, joten siihen tulen panostamaan 462,00 € eli yhden viikon ajan ja kaksi spottia per päivä. Myöhemmin minun ei enää kannata mainostaa radiossa, koska mielestäni radiomainonta ei ole tarpeeksi kannattavaa.

Lehdet

Aion samaan aikaan kun mainostan radiossa, niin mainostaa myös lehdissä ja olen ajatellut sijoittaa niihinkin pyöreät 600 €, mutta poiketen radiohiljaisuudesta, tulen alkuvaiheen jälkeen myös mainostamaan satunnaisesti lehdissä.

Sopivia lehtiä, joissa voisin mainostaa:

- Satakunnan Kansa
- Lalli
- Porin Sanomat
- Kankaanpään seutu
- Luoteis-Satakunta

Ilmaisjakelulehtiä en huomioi, koska kokemuksesta olen huomannut, että monet eivät edes ota vastaan ilmaisjakelulehtiä, eli sijoittaminen niihin ei ole kannattavaa.

Internetin keskustelufooromit

Radion ja lehtien lisäksi tulen aktiivisesti käymään läpi internetin tarjoamia keskustelupalstoja (esim. Suomi24) ja pyrin aktiivisesti osallistumaan yleiseen keskusteluun ja mainostamaan siinä samalla yritystäni. Minun kuitenkin täytyy olla varovainen mainostamisen suhteen keskustelupalstoilla, koska jos tulen pelkästään mainostamaan yritystäni, enkä muuten osallistu keskusteluun, niin monet voivat luulla nimimerkkejäni olevan pelkästään joukkomainostamista varten ja jättävät mahdollisen liikkeessä käynnin sikseen. Eli ylitarjontaa tulee välttää. Tähän osioon en tule sijoittamaan yhtään rahaa.

5.11 Verkkokauppa

Verkkokaupan voisi perustaa saman tien kun suunnittelee aloittavansa liiketoimintaa kivijalkakaupan lisäksi. Kun en ole perehtynyt nettisivujen tekemiseen ja päivittämiseen, niin pyrin tekemään yhteistyötä oppilaitosten kanssa (opiskelijat saavat pisteitä nettisivujen tekemisestä ja päivittämisestä ja minä saan toimivan verkkokaupan). Verkkokaupan ei tarvitse olla parhaiten muotoiltu, vaan ”perus” malli riittää, eli selkeä ja helppokäyttöinen.

Tulen käyttämään luottotappioiden välttämiseksi mahdollisessa verkkokaupassa maksuehtona postiennakkoa, jolla asiakas maksaa 2-4 ensimmäistä tilaustaan. Tämän

jälkeen katson, että jos asiakas on hakenut kaikki tilauksensa ajallaan niin uudet tilaukset asiakkaalle lähtevät laskun kera.

6 YHTEENVETO JA OMAT KOMMENTIT

Työni tulos osoittaa, että Poriin on mahdollista perustaa uusi antikvariaatti, vaikka laskelmieni mukaan helppoa se ei tule olemaan. Laskelmissa käy ilmi, että jo seuraavana vuonna tulos paranisi samalla myynnillä kuin ensimmäisenä, mutta jokainen yrittäjä uskoo ja toivoo myynnin paranevan vuosi vuodelta. Jos ei uskallus riittäisi ”kivijalkaliikkeen” perustamiseen, niin verkkokaupankin perustaminen olisi mahdollista.

Mielestäni opinnäytetyö vastaa sisällöltään johdannossa mainitsemiani asioita. Opinnäytetyön tekeminen oli muutenkin mukava kokemus taas (olen tehnyt aiemmin ammattikoulun opinnäytetyön) ja haasteellinen. Mutta kun teki aikataulutuksen valmiiksi ennen itse kirjoituksen aloittamista, niin itse kirjoittaminen sujui hyvin.

Lähteiden löytäminen oli paikoin haastavaa, mutta onneksi sain apuja Suomen antikvariaattiyhdistyksen sihteeriltä Berndt Wikgreniltä lähteiden sekä omien kokemusten pohjalta. Tulen lähettämään valmiin työn antikvariaattiyhdistyksen kirjastoon.

LÄHTEET

Kirjalähteet:

Eskola, A. & Mäntysaari, A. 2007. Talousosaamisen perusteet. Helsinki: WSOY Oppimateriaalit Oy

Salin, M. 2008. Liikkeen- ja ammatinharjoittajan kirjanpitoKirja. Helsinki: Edita Prima Oy

Strang, J. 1999. Antikvariaateillakin on kohtalonsa. Helsinki: Antiikki-Kirja

Villa, S. Ossa, J. & Saarnilehto, A. 2007. Yritysmuodot – toiminta, rahoitus ja verotus. Helsinki: WSOY Oy

Verkkolähteet:

Antikka.net. 2010 [Viitattu 18.03.2010] Saatavissa: <http://www.antikka.net/>

Edilex. 2010 [Viitattu 03.05.2010] Saatavissa:

http://www.edilex.fi/virallistieto/verohallituksen_muita_ohjeita/1140.pdf

Finnvera. 2010 [Viitattu 19.03.2010] Saatavissa:

http://www.finnvera.fi/fin/content/download/1212/22286/file/Investointi_ ja_kayttopa_äomalaina_0509.pdf

Keksintösäätiö. 2010 [Viitattu 16.06.2010] Saatavissa:

<http://www.keksintosaatio.fi/default.asp?docId=14376>

Suomen Yrittäjien Työttömyyskassa. 2010 [Viitattu 17.02.2010] Saatavissa:

http://www.syt.fi/index.php?option=com_content&task=blogcategory&id=83&Itemid=213

Suomen Yrittäjät. 2010a [Viitattu 17.02.2010] Saatavissa: <http://www.yrittajat.fi/fi-FI/yrittajaihmisena/yelvakuutus/>

Suomen Yrittäjät. 2010b [Viitattu 17.02.2010] Saatavissa: http://www.yrittajat.fi/fi-FI/yrittajaihmisena/yrittajan_tyottomyysturva/kuka_on_yrittaja_tyottomyysturvassa/

Suomen Yrittäjät. 2010c [Viitattu 18.02.2010] Saatavissa: <http://www.yrittajat.fi/fi-FI/yritystoiminnanabc/vakuutukset/>

Suomen Yrittäjät. 2010d [Viitattu 20.03.2010] Saatavissa:
<http://www.yrittajat.fi/fi-FI/verotjarahat/verotus/elinkeinonharjoittajanverotus/>

Työ- ja elinkeinotoimisto. 2010 [Viitattu 19.03.2010] Saatavissa:
http://www.mol.fi/mol/fi/99_pdf/fi/06_tyoministerio/06_julkaisut/05_esitteet/tme3002s_starttiraha.pdf

Verohallinto. 2010a [Viitattu 22.08.2010] Saatavissa:
http://www.vero.fi/?article=3227&domain=VERO_MAIN&path=5,40,89,91&language=FIN

Verohallinto. 2010b [Viitattu 16.02.2010] Saatavissa:
http://www.vero.fi/?path=5,40,89,91&article=3229&domain=VERO_MAIN&language=FIN

Wikipedia. 2010 [Viitattu 15.02.2010] Saatavissa:
<http://fi.wikipedia.org/wiki/Divari#Yhdistykset>

Yritys-Suomi. 2010a [Viitattu 16.02.2010] Saatavissa:
<http://www.yrityssuomi.fi/default.aspx?nodeid=15549>

Yritys-Suomi. 2010b [Viitattu 16.02.2010] Saatavissa:
<http://www.yrityssuomi.fi/default.aspx?nodeid=15548>

Henkilölähteet:

Suomen antikvariaattiyhdistyksen sihteerin Berndt Wikgrenin omat kokemukset täydennettynä Antikvariaateillakin on kohtalonsa -kirjan tietojen avulla